

ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7
tel.: 234 665 111, fax: 234 665 444
posta@uouu.cz, www.uouu.cz

Čj. UOOU-00944/18-13

ROZHODNUTÍ

Předsedkyně Úřadu pro ochranu osobních údajů jako odvolací orgán příslušný podle § 2, § 29 a § 32 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, a podle § 10 a § 152 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, rozhodla dne 19. července 2018 podle § 152 odst. 6 písm. a) správního řádu takto:

Na základě rozkladu obviněného, podnikající fyzické osoby, se sídlem
proti rozhodnutí
Úřadu pro ochranu osobních údajů čj. UOOU-00944/18-7 ze dne 23. dubna 2018, **se výrok napadeného rozhodnutí mění tak, že ve výroku se slova „pokuta ve výši 30.000 Kč (slovy třicet tisíc korun českých)“ nahrazují slovy „pokuta ve výši 10.000 Kč (slovy deset tisíc korun českých)“, ve zbytku se napadený výrok potvrzuje.**

Odůvodnění

Podkladem správního řízení pro podezření ze spáchání přestupku v souvislosti se zpracováním osobních údajů při provozování webových stránek proti obviněnému, podnikající fyzické osobě, se sídlem
(dále jen „obviněný“), byl protokol o kontrole čj. UOOU-09225/17-11 ze dne 12. prosince 2017 pořízený inspektorkou Úřadu pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“) Mgr. et Mgr. Boženou Čajkovou včetně spisového materiálu shromážděného v rámci této kontroly.

Na základě provedeného dokazování Úřad dospěl k závěru, že obviněný spáchal jednak přestupek podle § 45 odst. 1 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. Toho se dopustil, protože v přesně nezjištěné době od roku 2009 nejdéle do 14. ledna 2018 na výše uvedených webových stránkách zpracovával u přibližně třiceti tisíc uživatelů jejich citlivé údaje týkající se sexuální orientace a preference, a to aniž by k tomu disponoval řádným právním titulem. Takto porušil § 9 zákona č. 101/2000 Sb. povolující zpracovávat citlivé údaje jen na základě výslovného souhlasu subjektu údajů a bez tohoto souhlasu pouze v případech stanovených v § 9 písm. b) až i) tohoto zákona.

Dále Úřad konstatoval, že obviněný spáchal i přešupek podle § 45 odst. 1 písm. f) zákona č. 101/2000 Sb., neboť neposkytl subjektu údajů informace v rozsahu nebo zákonem stanoveným způsobem, kterého se dopustil tím, že taktéž v přesně nezjištěné době od roku 2009 nejdéle do 14. ledna 2018 na výše uvedených webových stránkách neposkytl subjektům údajů informace o zpracování osobních údajů, neboť jim nesdělil způsob zpracování (zejména rozsah, v jakém budou osobní údaje zpřístupněny dalším uživatelům), zda budou osobní údaje předávány dalším subjektům, jaký je postup pro uplatnění práv subjektů údajů dle § 21 zákona č. 101/2000 Sb. a jaké osobní údaje budou uchovávány po zrušení registrace a za jakým účelem. Tím porušil povinnost stanovenou v § 11 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb., tedy povinnost správce subjekt údajů náležitě informovat.

Z uvedených důvodů byla obviněnému na základě příkazu čj. UOOU-00944/18-3 ze dne 20. února 2018 uložena pokuta ve výši 40.000 Kč. Proti uvedenému příkazu podal obviněný řádný odpor, čímž byl příkaz zrušen. Nicméně na základě následujícího řízení správní orgán prvního stupně rozhodnutím čj. UOOU-00944/18-7 ze dne 23. dubna 2018 (dále jen „rozhodnutí“) obviněnému za identické jednání opětovně uložil pokutu, tentokrát ve výši 30.000 Kč.

Vůči rozhodnutí (obviněným ovšem nesprávně označovaným jako příkaz) se obviněný ohradil včas podaným rozkladem. Tento, jak nutno předeslat, obsahuje i poněkud emotivní pasáže, které však je třeba považovat za irelevantní, a proto jim nebude věnována žádná pozornost. Z věcného hlediska pak obviněný především brojil proti výši uložené pokuty, která mu, vzhledem k jeho příjmům, připadá nepřiměřená. Dále se ohradil proti pasáži odůvodnění rozhodnutí na str. 7, kde se uvádí, že argumentace obviněného je nekonzistentní a jednotlivá tvrzení si vzájemně odporují. Obviněný se totiž, podle svého tvrzení, domníval, že zpracovává nikoli osobní údaje, ale pouze anonymní údaje, jelikož nebyl schopen se na základě disponibilních informací dopátrat reálné osoby, která za nimi stojí. K tomuto pak nemá, jak je výslovně připomínáno, postačovat především e-mailová adresa anebo IP adresa. Nadto řada údajů mohla být falešná, resp. mohlo se jednat o pouhou změť náhodných dat. Množství dotčených subjektů údajů uvedené v rozhodnutí tudíž je nereálné a nedoložené.

Dále obviněný popřel, že by byl vyzván k seznámení se z podklady a na tuto výzvu nereagoval, jak je uvedeno v odůvodnění rozhodnutí. Ve skutečnosti mu měla být pouze poskytnuta předmětná možnost, jíž však nevyužil.

Co se týká výše pokuty, obviněný opětovně poukázal na případ, kdy za únik dat 1,2 miliónů klientů byla vyměřena pokuta ve výši sedmi setin procenta čistého příjmu, což má být nesrovnatelné s mírou postižení ve vztahu k jeho příjmům, přičemž odmítl argumentaci správního orgánu prvního stupně, který poukázal na neporovnatelnost obou případů. Pokuta pak, podle názoru obviněného, nemůže obstát ani vůči zásadám stanoveným v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 (dále „Obecné nařízení“), které za odrazující považuje pokutu ve výši 4% ročního obratu. V této souvislosti byla připomenuta i možnost upustit od uložení pokuty dle § 40a zákona č. 101/2000 Sb. anebo možnost uložit namísto pokuty napomenutí.

V rozhodnutí mají být, jak se obviněný domnívá, uživatelé webu degradováni na „nesvéprávné chudáky“, kteří neměli možnost se skutečně svobodně rozhodnout, zda registraci provedou či nikoli, jelikož informace o zpracování osobních údajů nechte ani 1%

nově se registrujících a tito své údaje zadávají dobrovolně, přičemž jim je jasné, že dojde k nějakému zpracování.

Závěrem pak obviněný připouští své pochybení, nicméně toto nebylo, podle jeho názoru, úmyslné, bylo napraveno ještě před uložením nápravného opatření a navíc nedošlo k žádnému úniku dat. Ze všech uvedených důvodů pak žádá o odpuštění anebo alespoň snížení pokuty, a to na hodnotu, která bude vázána na doložený počet reálně zpracovávaných osobních údajů. Stejně tak je požadováno, aby se věci zabýval někdo opravdu znalý technické problematiky a problematiky chování uživatelů na sociálních sítích.

Odvolací orgán přezkoumal rozhodnutí v celém rozsahu, včetně procesu, který předcházal jeho vydání a nejprve se zabýval argumentací obviněného.

V této souvislosti především shledal, že obviněný, jak bylo doloženo, při registraci uživatele (prostřednictvím vyplnění a odeslání registračního webového formuláře) shromažďuje zejména následující osobní údaje: IP adresa, e-mailová adresa, bydliště, datum narození, pohlaví, uživatelské jméno, případně další nepovinné údaje dobrovolně poskytnuté uživatelem jako je např. vlastní popis uživatele, zájmy, informace o hledaném partnerovi. Na základě těchto datových položek je dotčená fyzická osoba nejméně identifikovatelná a tyto v celku splňují kritéria osobního údaje dle definice uvedené v § 4 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb.

Na tomto místě nutno připomenout i rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 9 As 34/2008 ze dne 12. února 2009, podle něhož identita, tedy totožnost osoby „...ve své podstatě neznamená nic jiného než možnost tuto osobu určitým způsobem kontaktovat...“ Lze vyvodit, že ke zjištění totožnosti je třeba, kromě kontaktních údajů (tedy např. údajů o adrese bydliště nebo e-mailové adrese) disponovat i datovými položkami, které umožní osobu v předmětném rámci, v tomto případě tedy v rámci registrovaných uživatelů individualizovat, tj. odlišit od ostatních (např. jménem, a to i uživatelským). Tato podmínka ovšem byla také splněna. Je tedy zřejmé, že obviněný zpracovával osobní údaje a jím vyjádřenou domněnku, že zpracovával pouze anonymní údaje, je třeba hodnotit jako zcela účelovou.

Počet dotčených subjektů údajů pak má význam pouze jako pomocné kritérium z hlediska určení výše sankce a o výsledné cifře je, i přes doložený výskyt reálně existujících osob, opravdu možno vést polemiky. Nicméně zároveň je nutno připomenout ustanovení § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 101/2000 Sb. ukládající správci zpracovávat pouze přesné osobní údaje a je-li to nutné tyto aktualizovat. Měl-li tedy obviněný pochybnosti ohledně identity svých uživatelů, měl učinit opatření v průběhu zpracování a nezpochybňovat jejich počet až v rámci tohoto řízení, resp. neměl fakticky v průběhu zpracování pohlížet na předmětné údaje jako na informace vztahující se k reálným osobám, což je z pohledu tohoto řízení určující.

Předmětné osobní údaje byly vedeny v databázi, a proto zjevně docházelo k jejich zpracování podléhajícímu zákonu č. 101/2000 Sb., přičemž obviněný zastával pozici správce dle § 4 písm. j) zákona č. 101/2000 Sb.

K základním povinnostem správce pak náleží zpracovávat osobní údaje na základě disponibilního právního titulu, v tomto případě na základě výslovného souhlasu dle § 9

zákona č. 101/2000 Sb. a poskytnout subjektu údajů informace dle § 11 zákona č. 101/2000 Sb. Tyto povinnosti ovšem obviněný porušil, což z jedné strany uznává, nicméně zároveň plnění těchto povinností včetně samotného faktu zpracovávání osobních údajů zásadním způsobem bagatelizuje, čímž jeho argumentace opravdu působí poněkud nekonzistentně.

Detekované porušení povinností uložených v § 9 a § 11 zákona č. 101/2000 Sb. nelze směřovat s porušením § 13 zákona č. 101/2000 Sb., což tento případ jednoznačně odlišuje od sankce za únik dat zhruba 1,2 miliónů klientů uložené společnosti

Nutno doplnit, že sice je třeba v zásadě připustit dobrovolnost registrace uživatelů i jejich jakési povědomí ohledně dalšího zpracování osobních údajů. Zároveň však je třeba připomenout, že z obecného pohledu někteří správci neplní, resp. nedostatečně plní své povinnosti z důvodů snahy zachovat si určitou volnost v rozhodování ohledně dalšího zpracování osobních údajů. Toto si řada subjektů údajů často neuvědomí už v okamžiku poskytnutí osobních údajů, ale až v případě způsobení určité újmy, jejíž odčinění je ovšem vesměs velmi problematické. I z tohoto důvodu je třeba důsledně trvat na řádném plnění všech povinností uložených správci při zpracování osobních údajů a primárně odmítat jakékoli jejich obcházení, a to pod jakoukoli záminkou, kupříkladu paušálního a dehonestujícího označování subjektů údajů anebo odmítání platné právní úpravy jako formálně byrokratické překážky.

Na tomto místě pak považuji za nutné doplnit, že podle Obecného nařízení je za souhlas subjektu údajů považován jeho svobodný, konkrétní, informovaný a jednoznačný projev vůle, jímž je dáváno svolení se zpracováním osobních údajů. Tento souhlas správce musí být schopen doložit, přičemž subjekt údajů má právo jej kdykoli odvolat. Pro případ zpracování zvláštních kategorií osobních údajů (tedy podle terminologie zákona č. 101/2000 Sb. citlivých osobních údajů), mezi něž je třeba zahrnout i osobní údaje vypovídající o sexuálním životě nebo sexuální orientaci fyzické osoby, je vyžadován výslovný souhlas, za nějž se považuje především jednoznačné písemné prohlášení, které může být v digitálním nebo internetovém kontextu použito v naskenované podobě, případně příslušné prohlášení opatřené elektronickým podpisem apod. V podrobnostech možno odkázat především na čl. 4, 7, 8 a 9 Obecného nařízení, případně na dokument „Vodítka k souhlasu podle Nařízení 2016/679“ dostupný na webových stránkách Úřadu.

Stejně tak je nutno připomenout, že v tomto případě je posuzováno zpracování osobních údajů ze strany obviněného a nikoli primárně problematika chování uživatelů na sociálních sítích, a tudíž požadavek na přizvání odborníků v posledně uvedených oblastech je zcela nedůvodný.

Dále bylo konstatováno, že přípisem čj. UOOU-00944/18-6 ze dne 15. března 2018 byla obviněnému opravdu poskytnuta možnost vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí. Jeho prostřednictvím správní orgán prvního stupně řádně splnil svoji povinnost dle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb. a je irelevantní jakými slovy toto bylo následně popsáno. Nepochybná skutečnost, že na uvedený přípis nebylo nijak reagováno, pak nebyla obviněnému nijak přičtena k tíži, zároveň ji ale nelze vykládat ani v jeho prospěch.

V tomto ohledu tedy odvolací orgán argumentaci obviněného odmítl. Navíc, jak zvláště upozorňuje, předmětné jednání obviněného by jako takové představovalo zjevné porušení Obecného nařízení, přičemž podle čl. 83 odst. 5 je za předmětný skutek možno uložit správní pokutu až do výše 20.000.000 EUR, nebo jedná-li se o podnik, až do výše 4% celkového ročního obrátu celosvětově za předchozí finanční rok podle toho, která hodnota je vyšší.

Z druhé strany však shledal, že správní orgán prvního stupně nedostatečně přihlédl ke skutečnosti, že registrace uživatelů na webových stránkách spojená s poskytnutím osobních údajů byla primárně dobrovolná, nebyl zjištěn žádný škodlivý následek a obviněný pochybení bezprostředně po jeho zjištění napravil. Z tohoto důvodu odvolací orgán rozhodl o snížení pokuty. Zároveň je třeba připomenout, že tímto bylo v uvedených souvislostech vyhověno rozkladu, přičemž takto nemůže být způsobena újma žádnému z účastníků řízení.

Po celkovém přezkoumání pak odvolací orgán konstatuje, že v postupu správního orgánu prvního stupně neshledal žádná další pochybení. Na základě všech výše uvedených skutečností proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí se podle ustanovení § 91 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, nelze odvolat.

Praha 19. července 2018

otisk úředního razítka

JUDr. Ivana Janů, v. r.
předsedkyně

Za správnost vyhotovení: